

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 095 294/99-5060
Signatura: bi5ns203

Oblastní pracoviště Hradec Králové
Okresní pracoviště Trutnov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Zvláštní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479 544 01 Dvůr Králové nad Labem
Identifikátor ředitelství:	600 024 695
IZO:	060 153 351
Ředitelka školy:	Mgr. Eva Hynková
Zřizovatel:	MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Trutnov, Horská 5, 541 75 Trutnov
Termín inspekce:	17. - 18. května 1999
Inspektor:	PaedDr. Olga Talášková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů - podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 19. listopadu 1998 č. j. 29 388/98-21, školní dokumentace zvláštní školy pro školní rok 1998/1999 (rozvrh hodin, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, tematické plány), rámcový pracovní plán pro školní rok 1998/1999, plán práce výchovného poradenství pro školní rok 1998/1999.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Budova školy se nachází ve středu města. Jedná se o dvoupatrovou budovu bez přilehlých pozemků. V roce 1993 byla ukončena celková rekonstrukce objektu, objevují se však určité nedostatky ve kvalitě provedené práce (popraskaná vnější omítka, zatékání ve vestibulu apod.). Na jejich odstraňování vedení školy úzce spolupracuje s Městským úřadem ve Dvoře Králové.

Výuka ve zvláštní škole (dále jen škole) probíhá v šesti učebnách. Pro odborné předměty slouží cvičná kuchyň, šicí dílna, dřevodílna, kovodílna a tělocvična. Vyučující mají zázemí v prostorné sborovně a čtyřech kabinetech.

Třídy jsou vzhledem k počtu žáků prostorné a funkčně vybavené. Doplnění tvoří nástěnné obrazy a přehledy aktuálně probíraného učiva. Žákovský nábytek je vyhovující. Ve třech učebnách jsou instalovány televizory s videorekordéry.

Fond učebnic a učebních textů pokrývá potřeby žáků a odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Pomůcky v kabinetech jsou utříděné. Didaktickou techniku vyučující v době inspekce nevyužívali.

Dílny, cvičná kuchyň, tělocvična i sklad zahradního nářadí jsou vybaveny pomůckami a nářadím odpovídajícím učebním osnovám zvláštní školy. Prostory jsou účelně zařízeny, nechybí provozní řády a lékárníčky. V dílnách jsou umístěny tabule a nástěnné obrazy jako předpoklad pro využívání názoru ve vyučování.

Materiálně-technické vybavení školy plně odpovídá vzdělávacímu programu a počtu žáků, je účelné a funkční. Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Vyučovací doba podle rozvrhu hodin respektuje ustanovení § 9 odst. 1 a 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách a ustanovení § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Skladba vyučovacích hodin v průběhu dne respektuje psychohygienické požadavky dětí školního věku s ohledem na charakter školy a aplikovaný vzdělávací program.

Vybavení pracovních míst je účelné, žáci mají dostatek prostoru k činnosti v učebnách i pracovnách pro pracovní vyučování. Pouze v učebně 9. postupného ročníku jsou prostorové podmínky žáků stísněné vzhledem k jejich počtu a velikosti třídy.

Estetický vzhled školy dosahuje vysoké úrovně, prostory jsou vyzdobeny vlastními pracemi žáků. Místnosti jsou čisté, dostatečně větrané. Tepelné a světelné podmínky byly v době inspekce příznivé.

Pitný režim je dostatečně zajištěn. Ve všech navštívených třídách byly žákům k dispozici šťáva a čisté kelímky.

Vedení školy vytváří podmínky pro relaxaci vyučujících, místnost sborovny je prostorná a funkčně zařízená. Žáci tráví přestávky převážně ve třídách a na chodbách školy. Vzhledem ke skutečnosti, že budova školy je umístěna ve středu města, nemají žáci v době školního vyučování možnost relaxace mimo objekt.

Ve školní jídelně základní školy se stravuje pouze 25 dětí docházejících do školní družiny a dále asi 12 žáků. Ostatní si donášejí stravu různé kvality, vedení školy se nedaří přesvědčit rodiče o výhodnosti školního stravování především ve dnech odpoledního vyučování.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuku zabezpečuje celkem šestnáct pedagogických pracovníků s různou velikostí úvazku ve zvláštní škole.

Sedm učitelek včetně ředitelky a zástupkyně dosahuje plné odborné a pedagogické způsobilosti. Dále vyučuje jedna učitelka s vysokoškolským pedagogickým vzděláním bez rozšiřujícího studia speciální pedagogiky (celý úvazek), další vyučující je absolventkou vysoké školy zemědělské s doplněným pedagogickým studiem bez speciální pedagogiky (úvazek 17%). Dalších sedm učitelek má pouze středoškolské vzdělání (celkem úvazek 394%).

Složení učitelského sboru negativně ovlivnily mimořádné okolnosti (úmrtí, mateřská dovolená).

Věkové složení pedagogického sboru se pohybuje ve střední a starší věkové kategorii, tři učitelky jsou v důchodovém věku. Možnosti konfrontace s mužským vzorem chování pro žáky nejsou vytvořeny, pedagogický sbor je složen pouze z žen.

Pedagogický sbor je stabilizovaný (při odhlédnutí od mimořádných okolností v nedávné době). Interpersonální vztahy byly zaznamenány jako příznivé, mezi vyučujícími byla zaznamenána tvořivá a přátelská atmosféra.

Kvalita interpersonálních vztahů a stabilita pedagogického sboru jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné. Personální podmínky jsou celkově vzhledem k nízkému počtu učitelů dosahujících plné odborné a pedagogické způsobilosti hodnoceny jako spíše podprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka ve zvláštní škole probíhá podle vzdělávacího programu zvláštní školy, který schválilo MŠMT ČR pod č. j. 22 980/27-22 dne 20. června 1997 s platností od 1. září 1997.

Celková týdenní hodinová dotace podle učebního plánu je respektována. Vyučující zpracovali tématické plány pro jednotlivé předměty a postupné ročníky. Na základě studia dostupných materiálů (rozvrhy hodin, zápisy v třídních knihách, sešity žáků) lze konstatovat, že učební osnovy jsou v průběhu letošního školního roku plněny.

Třídní učitelé vypracovali na pokyn ředitelky školy tematický plán sexuální výchovy pro žáky od 4. postupného ročníku výše, a to diferencovaně pro chlapce a dívky. Jednotlivá témata dle uvedeného plánu prokazatelně prolínají v průběhu školního roku vyučovacími jednotkami.

Ve škole je realizován projekt ekologické výchovy „Petrklíč“, jehož cílem je výchova žáků k odpovědnému jednání vůči přírodě a společnosti. Podle časového plánu jsou dané úkoly postupně plněny v návaznosti na učební osnovy a zařazovány do jednotlivých předmětů.

Vedení školy vytváří možnosti pro rozvíjení zájmů žáků nabídkou různých kroužků - konverzace (anglický jazyk), sportovní, dopravní, zdravotní, estetický, literárně-dramatický a hra na kytaru.

Plnění učebních osnov včetně doplnění výchovně-vzdělávacího programu dalšími projekty a kroužky je hodnoceno jako nadprůměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Hospitováno bylo v pěti vyučovacích hodinách. Používané učebnice a učební texty obsahovaly schvalovací doložku MŠMT ČR. Sešity žáků se vyznačovaly různou úrovní zápisů, byly pravidelně opravovány vyučujícími, žáci prováděli následné opravy chyb. Učitelé byli na hodiny připraveni. Stanovené výchovné a vzdělávací cíle se většinou dařilo plnit.

Zásadním negativním zjištěním ve sledovaných hodinách byl nedostatek názoru a minimum použitých pomůcek a návodných materiálů. Pouze v jedné hodině vyučující zvolila při výuce čtení vhodné pomůcky pro přiblížení učiva.

Projev a styl učitelů byl klidný a vyrovnaný. Vyučující zachovávali individuální přístup k žákům. Diferenciace v hodinách byla pouze vnější (podle ročníků). Skupinové vyučování ani jiné formy a metody práce, které by žákům umožňovaly využití rozdílných schopností, nebyly v průběhu inspekce zaznamenány. Vyučující se v několika případech dopustili drobných didaktických chyb.

V některých hodinách vyučující využívali mezipředmětových vztahů a snažili se přiblížení učiva aplikací na životní situace.

V průběhu vyučovacích hodin nebyli žáci vedeni ke komunikaci a diskusi, vzájemná interakce se omezovala na výklad, otázky učitele a odpovědi žáků. Žáci v některých případech nebyli systematicky a cíleně motivováni k činnosti. Průběžné hodnocení žáků v době inspekce se orientovalo na kontrolu splněných úkolů.

Především v nižších ročnících nebyl kladen důraz na správné sezení žáků a držení psacího pera (tužky).

Efektivita některých hodin nebyla dostačující, organizace práce ze strany učitelek ve třídách s odděleními vykazovala určité nedostatky.

Atmosféra ve vyučovacích hodinách byla klidná.

Jedna vyučovací hodina byla hodnocena jako nadprůměrná (efektivita, střídání činností, dostatek názoru, mezipředmětové vztahy apod.), tři vyučovací hodiny dosahovaly průměrné úrovně, jedna byla spíše podprůměrná.

Matematika

Hospitace proběhly ve třech vyučovacích hodinách. Výuka probíhala podle deklarovaného vzdělávacího programu, používané učebnice a učební texty byly opatřeny schvalovací doložkou MŠMT ČR.

Sledované hodiny byly dobře připravené, z hlediska pracovního vytížení žáků a plnění stanoveného cíle efektivní (kromě jednoho případu žáka s individuálním vzdělávacím programem). Vyučující používali dostatek názorných pomůcek a materiálů k přiblížení učiva. Převládaly však frontální metody výkladu a standardní formy vyučování. Časté střídání činností zvyšovalo zájem žáků. Důraz byl kladen na upevňování pracovních návyků.

Učitelky zachovávaly individuální přístup, diferenciace byla pouze vnější. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. V jednom případě využila učitelka přirozené soutěživosti žáků při procvičování učiva.

Vyučující dbali na správné sezení žáků v lavicích.

Učitelé průběžně ověřovali pochopení látky, pomáhali při řešení úkolů. Hodnocení bylo orientováno na kontrolu zadaných úkolů.

V jedné ze sledovaných hodin bylo zjištěno, že žáci nedostatečně opravují v sešitech zjištěné chyby.

Jedna hodina byla hodnocena jako nadprůměrná, dvě vyučovací hodiny byly spíše nadprůměrné.

Pracovní vyučování

V rámci inspekční činnosti bylo hospitováno ve čtyřech hodinách pracovního vyučování. Témata hodin odpovídala učebním osnovám a učebním plánům vzdělávacího programu. Vyučující dostatečně využívali názoru a názorných materiálů. K dispozici měli vhodné nářadí a nástroje. Volili správné metodické postupy, žáci byli důsledně vedeni k zachování bezpečnosti práce a vhodným pracovním postupům.

Učitelky byly na práci připraveny, organizace ve vyučovacích hodinách vedla k efektivnímu využití vymezeného času. Rutinní dovednosti žáci dobře zvládali, vyučující je vedli k upevňování pracovních návyků.

Ze strany učitelů byl zachován důsledný individuální přístup, vnitřní diferenciací nebyla zaznamenána. Žáci byli dostatečně motivováni, jejich zájem o práci byl přiměřený. Vyučovacími jednotkami prolínalo průběžné hodnocení a kontrola.

Všechny sledované hodiny byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Na základě sledovaných hodin je kvalita vyučování českého jazyka hodnocena jako průměrná, kvalita vyučování matematiky a pracovního vyučování jako spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve výsledcích vzdělávání jsou mezi žáky značné rozdíly, které odpovídají jejich individuálním schopnostem, psychickým možnostem a zvláštnostem. Škola je vede k osvojování si dovedností a návyků potřebných pro jejich uplatnění v praktickém životě. Soustřeďuje se na oblasti sebeobslužné, hygienické a sociální.

Žáci školy většinou prokazovali dobré znalosti učiva a schopnost samostatně plnit úkoly v pracovních sešitech. Žáci vyšších ročníků jsou vedeni k samostatné práci s textem v učebnici, kterou zvládají v závislosti na svých možnostech. Znalosti, vědomosti a dovednosti mají upevněny.

Rozdíly mezi žáky jsou v míře automatizace pracovních návyků a v úrovni řečových dovedností. Čtenářské dovednosti žáků zvláštní školy jsou dobré, úroveň písemného projevu rozdílná.

Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

7 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

S vědomím nízké odborné a pedagogické způsobilosti učitelů dbá vedení školy na další vzdělávání a odborný růst pedagogů. Ředitelka školy vytváří potřebné podmínky a motivuje pracovníky ke zvyšování a rozšiřování kvalifikace.

Učitelé se v průběhu školního roku zúčastnili řady akcí, které pořádala Školská agentura Trutnov (např. semináře jednoduché prvky z krasobruslení, Metoda EEG Biofeedback, Diskalkulie, Hospitační činnost, Diagnostika dětských výtvarných prací). Pedagogičtí pracovníci dále využili nabídky Pedagogického centra v Hradci Králové

(např. semináře Dějiny Rómů, Kriminalita mládeže) a vzdělávací agentury Pragouniversa (např. Vzdělávání mentálně retardovaných, Záškoláctví). Učitelky se dále podílely na činnosti ekologické organizace SEVER (semináře, eko - pobyty).

Vyučující mají k dispozici odbornou knihovnu, která je průběžně doplňována a ze strany vyučujících využívána.

Na pedagogických poradách jsou vedeny cílené diskuse o pedagogických a metodických otázkách.

Uvedená oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

8 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně absolvovala dvouleté studium výchovného poradenství na PdF Univerzity Karlovy v Praze.

Plán práce výchovného poradenství obsahuje úkoly v jednotlivých měsících školního roku. Není zaměřen pouze na profesní orientaci vycházejících žáků, ale zabývá se prevencí negativních jevů (sledování agresivity, šikany a násilí mezi spolužáky, dále depistážní dotazníky v oblasti šikanování, besedy pro rodiče a žáky, sledování žáků ze sociálně problémových rodin, spolupráce s Městskou policií a pod.).

Výchovná poradkyně předložila evidenci výchovných problémů žáků. Při řešení jednotlivých případů (neomluvená absence, kázeňské problémy, nejasné absence) spolupracuje s třídními učiteli a ředitelkou školy. V letošním školním roce bylo řešeno deset případů.

Je evidována také spolupráce s oddělením péče o děti referátu sociálních věcí a zdravotnictví Okresního úřadu v Trutnově, na které se výchovná poradkyně v krajních případech obrací s žádostí o spolupráci. Některé problémy jsou řešeny ve spolupráci s přestupkovou komisí Městského úřadu ve Dvoře Králové.

V rámci profesní orientace žáků jsou vycházející žáci evidováni, pro rodiče jsou připravovány informační schůzky. Výchovná poradkyně pro ně připravuje dostatek materiálů pro rozhodování a úzce s nimi spolupracuje při výběru dalšího vzdělávání. Pro žáky jsou připravovány exkurze (OU Hořice, OU Hradec Králové apod.).

Na základě předložených dokladů a ověřených informací je výchovné poradenství hodnoceno jako nadprůměrné.

9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Vedení školy připravuje řadu akcí a zabezpečuje účast na aktivitách, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost. Jedná se o besedy na různá témata související s učebními osnovami a plány (Beseda s dívkou HIV pozitivní, beseda s gynekologem ap.), dále návštěvy kulturních akcí (výstavy, taneční, filmová, divadelní a koncertní vystoupení).

Pedagogičtí pracovníci připravili pro žáky školní kola různých soutěží (např. ZUČ, SHM, vybíjená, poznávání přírodnin, dopravní soutěž apod.). Žáci se zúčastnili celé řady soutěží a závodů v regionu (Branný závod v Dolním Lánově, Kopidlenský kvítek, SHM, ZUČ apod.).

Nabídka vedení školy v oblasti dalších aktivit je velmi široká a obsáhlá, přispívá k využití volného času žáků. Oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Činnost zvláštní školy na úseku podmínek, průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce je ve většině sledovaných oblastí hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Prostorové dispozice a úroveň vybavení školy nábytkem, pomůckami a učebnicemi odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Psychohygienické podmínky respektují požadavky žáků školního věku. Estetická úroveň prostředí je vysoká, podílejí se na ní žáci i pedagogičtí pracovníci. Interpersonální vztahy byly zaznamenány jako příznivé, pedagogický sbor je stabilizovaný. Škola plní učební osnovy, vzdělávací program je doplněn dalšími projekty a řadou zájmových kroužků. Výchovné poradenství je výrazně orientováno na prevenci negativních jevů, škola úzce spolupracuje s rodiči i dalšími institucemi a organizacemi. Vedení školy zabezpečuje širokou nabídku dalších aktivit, které významným způsobem doplňují výchovně-vzdělávací činnost.

Nedostatky byly shledány v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti učitelů a v kvalitě vyučování českého jazyka.

razítko

Podpis inspektora:

Olga Talášková v. r.

V Trutnově dne 10. června 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 15. června 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Eva Hynková v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	28. června 1999	095 386/99-5060
Školský úřad:	28. června 1999	095 387/99-5060

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Nebyly doručeny.